

Кондратенко А. А.,
здобувач освітнього ступеня «бакалавр»,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро

Науковий керівник:
Карпенко О. М.,
старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро

ОПТИМІЗАЦІЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Однією з важливих характеристик умов праці поліцейських є небезпечність повсякденної службової діяльності. Виконання професійних обов'язків працівниками Національної Поліції часто відбуваються в умовах підвищеного ризику та екстремального характеру, в конфліктних, емоційно виснажливих обставинах, з великою загрозою їх життю.

Тому поліцейському дуже важливо мати психічну витримку, яка забезпечить йому можливість протистояти життєвим труднощам, несприятливому тиску обставин, допоможе зберегти здоров'я та працездатність в екстремальних ситуаціях. Психічну стійкість визначено як основу готовності до службової діяльності у складних ситуаціях, яка формується в ході його професійної підготовки [5].

Метою психологічної підготовки є формування психологічної стійкості, вміння володіти власним психічним станом у напружених ситуаціях фахової діяльності, формування вольової активності та навичок вольових дій, що підбивають на подолання труднощів і перешкод, а також підготовка до психічних перенавантажень у роботі. Вона спрямована на формування стійкості до негативних чинників службової практики (відповідальність, ризик, безпека); чинників, що пошкоджують психіку (вид крові, трупів, тілесних ушкоджень); ситуаційні протистояння (протистояння психологічному тиску, не підлягати провокаціям); конфліктних обставин у службовій діяльності (вміння проаналізувати внутрішні причини конфлікту, зрозуміти закономірності їхнього виникнення, вміння володіти собою в психологічно напружених, конфліктних, провокаційних ситуаціях) [3, с. 170].

В екстремальних ситуаціях правоохоронної діяльності зустрічаються такі психічні стани, як дистрес, тривога, страх, фрустрація, паніка, агресія. Причинами виникнення деструктивних емоційних станів є психологічна неготовність правоохоронців до дій у ситуаціях з підвищеною небезпекою та особливості їх емоційної сфери [4]. Для оперативної реалізації службових задач поліцейський зобов'язаний мати певні поняття про походження деструктивних емоційних станів та знати методи, як їм протистояти.

За для цього під час проходження професійної психологічної підготовки для формування психологічної готовності поліцейських використовують:

- психодіагностику (спостереження, бесіда, тестування);
- тренінги з розвитку професійної пам'яті, уваги й спостережливості;
- психофізичні тренінги з подолання перешкод (перешкоди, лабіринти);
- тренінги з використанням елементів несподіванки, дефіциту часу, шумових і вогневих ефектів;
- тренінги із засвоєння ситуацій, пов'язаних зі сприйняттям страждань, крові, поранень, травм, убитих;
- тренінги саморегуляції та самоконтролю, оволодіння прийомами зняття нервової напруги [3, с. 171].

Вже доведено, що при проведенні подібних практичних занять, тренінгів із психологічної підготовки у людини, яка неодноразово потрапляла у складні умови й впоралася з ними, має більше шансів добре впоратися із черговою екстремальною ситуацією, ніж людина, яка ніколи не потрапляла в подібні обставини.

Крім власної психологічної готовності, поліцейський повинен розуміти психічні стани інших людей, психологічні особливості правопорушників і злочинних груп та застосовувати вдосконалені уміння, психологічні прийоми впливу в конфліктних ситуаціях спілкування з правопорушниками [2].

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що професійна психологічна підготовка працівників правоохоронних органів в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання є обов'язковою складовою професійної досконалості правоохоронця, яку потрібно проводити на початкових етапах навчання, та в подальшому розвивати їх.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських: наказ МВС України від 06 лютого 2019 року № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0348-19#Text>
2. Деніжна С. О., Сова М. О. Психологічна підготовка працівників правоохоронних органів до професійної діяльності в екстремальних ситуаціях. *Проблеми сучасної психології*. 2016. Вип. 32. С. 99–115. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pspl_2016_32_12
3. Гурський В. Є. Професійна психологічна підготовка майбутніх поліцейських у закладах вищої освіти України зі специфічними умовами навчання. *Правовий часопис Донбасу*. 2019. №3. С. 167–173. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppd_2019_3_23
4. Шевчук І. І. Психологічна підготовка працівників правоохоронних органів. *Психологічні студії*. 2019. № 2. С. 21–28.
5. Поняття про умови праці та аналіз умов праці працівників поліції. URL: https://arm.nai.au.kiev.ua/books/occupational_h_s/info/lit.html